

Protokoll fört vid kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR)**Tidpunkt:**

Tisdagen den 15 februari 2022 kl. 10.30 – 12.00
via Skype

Närvarande: se sidan 2 i protokollet

Dag för justering: 2022-02-21

Lena Hedquist
Ordförande

Leif Johansson
Vice ordförande

Närvarande:

Ledamöter Lena Hedquist (SPF Seniorerna)
Roland Eliasson (SKPF)
Astrid Elisabet Kågedal (SPF Seniorerna)
Margaretha Persson (SKPF)
Lars-Erik Karlsson (PRO)
Anders Lidbeck (SPF Seniorerna)
Karin Lund (SPF Seniorerna)
Leif Johansson (PRO)
Lena Sernevåg (PRO)

Ersättare Yvonne Wendt (SPF Seniorerna)
Marie-Louise Andersén (SKPF)
Claes Tjäder (PRO)
Maivor Carlens (SPF Seniorerna)
Marianne Rogell Eklund (PRO)
Sven-Eric Bergman (PRO)
Irene Svensson ers (SPF Seniorerna)

Adjungerad Helena Kivisaari (Ikinuoret)

Ej närvarande Karin Schiöld (SPF Seniorerna) ers
Inga Lundvall (SKPF) ers

Närvarande tjänstemän: Förvaltningschef Patric Rylander,
avdelningschef Linda Hamnes, äldreombudsmannen
Sussane Leinesköld och KPR:s sekreterare Kerstin Tägt

Övriga närvarande: -

1. **Mötets öppnande**
Lena Hedquist hälsade alla välkomna.
2. **Genomgång av närvaro**
Närvaron gicks igenom.

3. Val av ordförande och viceordförande

Lena Hedquist från SPF föreslogs till ordförande för KPR. Mötet valde Lena till ordförande för 2022.

Till vice ordförande föreslogs Leif Johansson. Mötet valde Leif till vice ordförande för 2022.

4. Val av protokolljusterare till mötet

Ordförande Lena Hedquist och Leif Johansson valdes till protokolljusterare.

5. Anmälan av övriga frågor och fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

6. Äldrevänlig stad – information av Susanne Leinesköld, äldreombudsman

Handlingsplanen för äldrevänlig stad har fem utvecklingsområden:

- Äldres delaktighet och inflytande
- Samverkan och partnerskap
- Social inkludering
- Bostad och stadsmiljö
- Information och kommunikation

En arbetsgrupp med representanter från ett flertal förvaltningar och bolag är tillsatt och ska tillsammans komma med ett förslag till styrgruppen i slutet av april. Margareta, Lena och Leif (KPRs presidium) är från KPR utsedda för att arbeta med frågorna inom Äldrevänlig stad. Datum för träffar med äldreombudsmannen kommer att bokas in i februari. Representanter för stadsdelsförvaltningarna, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och trafikförvaltningen är med i styrgruppen för äldrevänlig stad.

KPRs synpunkter:

Boendepaneringen i nya bostadsområden är en viktig fråga och att man i planeringen ser till behovet av service till de äldre, såsom tillgång på äldreboenden och servicehus m.m.

Urvalet av representanter i paneler behöver göras omsorgsfullt och det betonas vikten av att få med representanter med erfarenhet.

Presentationen skickas ut till alla i KPR.

7. Anmälan av protokolljustering KPR 1 2022-01-18

Inga synpunkter lämnades.

Ärendet lades till handlingarna.

8. Anmälan av protokolljustering ÄN 11/2022-01-25

Inga synpunkter lämnades.

Ärendet lades till handlingarna.

9. Remisser

a) Remiss av Färdplan för äldreomsorgens utveckling

Dnr KS 2021/1462

Äldreförvaltningen har svarat på den statliga utredningen "Vilja välja vård".

"Färdplan för äldreomsorgens utveckling" är Stockholms stads egen utredning och den är därför inte med i den statliga utredningen.

KPRs synpunkter:

I bilagan om strategisk kompetenshöjande insatser om demens: Det finns en koppling mellan hörselnedsättning och demenssjukdom. KPR vill veta om detta är något som finns med i de kompetenshöjande utbildningarna.

Linda tar med sig frågan och återkommer om detta.

KPR frågar om det framöver är aktuellt med en kommunal hemsjukvård.

Äldreförvaltningen: Det har gjorts många försök att kommunalisera hemsjukvården de senare åren. Arbetet med detta ligger inte helt nere, men under pandemin har det inte funnits utrymme för denna fråga.

För att motverka brist på personal föreslår regeringen tillföra medel till kommuner/skolhuvudman, som efter ansökan tilldelas bidrag för att ordna språkkurser i finska inom yrkesvuxenutbildningen till exempel utbildningar mot vård och omsorg. Under våren 2022 kommer regeringen fatta beslut i ärendet enligt uppgift från kulturdepartementet. Då det råder brist på finstalande personal anser Ikinuoret att det är angeläget att äldreförvaltningen efter regerings-beslutet söker ifrågavarande medel och ordnar kurser ensam eller tillsammans med grannkommuner.

KPRs yttrande:

Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) vill lämna följande synpunkter på Färdplanen.

Rådet ser på det hela taget positivt på dokumentet. Tillsammans med stadens skrivningar om och ställningstaganden till En äldrevänlig stad blir detta ett viktigt stöd framöver för pensionärsråden i staden att bevaka och förbättra stadens arbete med äldrefrågorna.

Vi konstaterar emellertid att den offentliga utredning som särskilt haft till uppgift att långsiktigt titta på kompetensförsörjningen, Vilja välja vård och omsorg. En hållbar kompetensförsörjning inom vård och omsorg om äldre, SOU 2021:52, inte är medtagen bland de dokument på nationell nivå som rimligen borde påverka kommunens agerande på kort och längre sikt. Det finns heller inget i Färdplanen som tyder på att man har läst eller tagit hänsyn till denna utredning.

Det område som vi anser ha de största utvecklingsbehoven inom äldreomsorgen är hemtjänsten. Antalet äldre i behov av insatser, tillsammans med utvecklingen mot att allt fler av insatserna kommer att ske i hemmen, kräver både fler anställda och anställda med adekvat kompetens. Dessutom kommer behovet av samverkan med regionen för att utveckla tankarna om en bra och nära vård vara särskilt stort just vad gäller hemtjänsten.

Vi vill också uppmärksamma behovet av kompetenshöjning av dem som arbetar med personer med hörselnedsättning. Mer än hälften av dem som är 85+ har nedsatt hörsel. Att höra dåligt innebär en kognitiv belastning. Äldrecentrum i Stockholm har uppskattat att endast 10-15 procent av boende i vård- och omsorgsboende har normal hörsel. Inom hörselforskningen är det välkänt att det finns ett samband mellan hörselnedsättning och demens. Ju gravare hörselnedsättning dess större risk för demens. I översikten av pågående och planerade aktiviteter efterlyser vi konkreta, kompetenshöjande aktiviteter som syftar till att minska isoleringen bland äldre personer som hör dåligt.

Vi vill dessutom särskilt kommentera några punkter i Färdplanen.

Under punkten **Ändamålsenlig styrning och organisation** är det angeläget att arbetet med att skapa en bättre koppling mellan uppföljning och utveckling påskyndas och inte initieras på medellång sikt.

Under punkten **Personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden** anser vi att behovet av att utveckla en metodik för initial språkbedömning vid anställning borde ges en högre prioritet, d.v.s. ske på kort sikt. Stadens utbildningar i svenska språket måste också intensifieras.

Under punkten **Säkerställa grunduppdraget** är en av uppgifterna att utreda vilka möjligheter som finns att finansiera ett modernt mellanboende, en fråga som rådet lyft ett flertal gången och verkligen vill prioritera. Steget mellan boende i det egna hemmet och ett vård- och omsorgsboende är alltför långt för många, samtidigt som vi kan konstatera att servicehusen som har varit ett fungerande mellanboende successivt läggs ner. Vi tycker också det är bra att staden avser att intensifiera arbetet och säkerställa att ett tillräckligt antal seniorbostäder byggs.

Under punkten **En kvalitativ och värdig omsorg med gott bemötande** vill rådet peka på pensionärsorganisationernas roll. Staden får statsbidrag för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre. I detta arbete är pensionärsorganisationerna en bra samarbetspartner. Vi tycker att staden mer aktivt bör stödja dessa med t ex större aktivitetsbidrag och bättre tillgång till stadens lokaler för att möjliggöra att sociala träffpunkter skapas.

Kompetensutvecklingsinsatser inom äldreomsorgen

Som en bilaga till Färdplan för äldreomsorgens utveckling presenteras vilka kompetenshöjande insatser som stadens anser behövs för att nå målet "en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål". Vi anser att programmet är ambitiöst och framåtsyftande, men vi tror inte att det kommer att lösa de omfattande problem som äldreomsorgen står inför. Rekryteringsbehoven är och kommer att bli stora. Området måste göras mer attraktivt och lockande för samtliga de yrkesgrupper som kommer att behövas. Det ställer stora krav på staden som arbetsgivare, både vad gäller organisation, arbetsmiljö och kompetensutveckling och förutsätter nära samarbete med anställda på olika nivåer. I skrivningarna saknar vi emellertid samverkan med de fackliga organisationerna. Dessa måste naturligt involveras på ett aktivt sätt redan från början.

KPR har gjort en jämförelse mellan Färdplanen och Vilja välja vård och omsorg, SOU 2021:52 och har funnit att den

senare är mer genomgripande på några väsentliga områden:

- tak för antalet medarbetare, 20 – 30, per verksamhetsnära chef,
- medicinsk kompetens i ledningen för kommunens äldreomsorg,
- systematiskt arbetsmiljöarbete,
- slopande av delade turer och
- heltid och tillsvidareanställning som norm

Dessa områden anser vi borde analyseras och beaktas i Färdplanen.

Slutligen vill vi peka på att lönesättning och löneutveckling är ytterligare områden som vi anser måste analyseras i ett längre perspektiv. Vem vill arbeta i kommunens vård- och omsorg med krav på bättre utbildning och högre kompetens om man inte får bättre betalt?

b) Remiss av reviderad Framkomlighetsstrategi

Dnr KS 2021/1699

KPRs yttrande beslutas om vid sammanträdet 2022-03-15.

10. Genomgång av ärenden till Äldrenämnden den 25 januari 2022

a. Verksamhetsberättelse 2021

Dnr ALD 2021/614

Handläggare Anders Håkansson

Detta är Äldrenämndens verksamhetsberättelse, stadsdelarna har sina egna verksamhetsberättelser. I årsrapporten beskrivs mer utförligt om äldreförvaltningens uppdrag och den kommer till beslut i nämnden i mars.

KPRs synpunkter:

- I bilagorna finns utvecklingslinjerna beskrivna. KPR undrar om de kommer att tas med i färdplanen.

Äldreförvaltningen: Det är omfattande utredningar med förslag till utvecklingsmöjligheter som finns med i bilagorna. Utvecklingsförslagen kan komma med i färdplanen om politiken önskar det.

- Den palliativa vården kan utvecklas. KPR lämnar önskemål om att ta med de finskspråkiga aspekten även här. I livets slutskede återgår många till sitt hemspråk och då är det viktigt att de kan göra sig förstådda.
- De digitala hemguiderna bör skrivas även på det finska språket.
- Enligt årets budgetförslag ska äldregruppen utreda utformningen för profilhemtjänst med inriktning nationella minoritetspråk alternativt särskilda hemtjänstgrupper för finska antingen per region eller stadsdelsnämnd. Ikinuoret anser att utredningen borde genomföras skyndsamt och att hemtjänsten för finstalande äldre borde organiseras inom stadens regionområden en eller flera tillsammans.

b. Fördelning av medel för utveckling inom demensområdet 2022

Dnr ALD 202/574

Handläggare Lotta Olofsson och Tove Ahner

KPR har inga synpunkter.

Ärendet lades till handlingarna.

11. Förvaltningschefens information

Trygghetslarmen

Det har varit störningar i Telias telefonnät mellan den 28/1 och 4/2. Detta påverkade de analoga trygghetslarmen av modell NEO, totalt var det 1 500 larm som slogs ut. Varje analogt larm har behövt startas om och dessa byts nu ut mot digitala larm. Sedan den 4/2 har problemen upphört och det är nu normal drift på larmen.

Senior.stockholm.se

En stor del av arbetet med Senior.stockholm.se har legat nere under pandemin, men arbetet kommer nu att återupptas.

12. Övriga frågor

KPR uppger att det är svårt att få tag i lokaler i vissa stadsdelar. Det är önskvärt att få ett digitalt bokningssystem för hela staden.

Ett centralt bokningssystem är svårt att administrera eftersom Stockholm är en stor kommun och det skulle medföra ganska stora kostnader för staden.

En möjlighet är att ta kontakt med skolorna, som också hyr ut lokaler.

Sekreterare

Kerstin Tägt